Perkjärveltä sotakokemuksien kautta Rovajärvelle

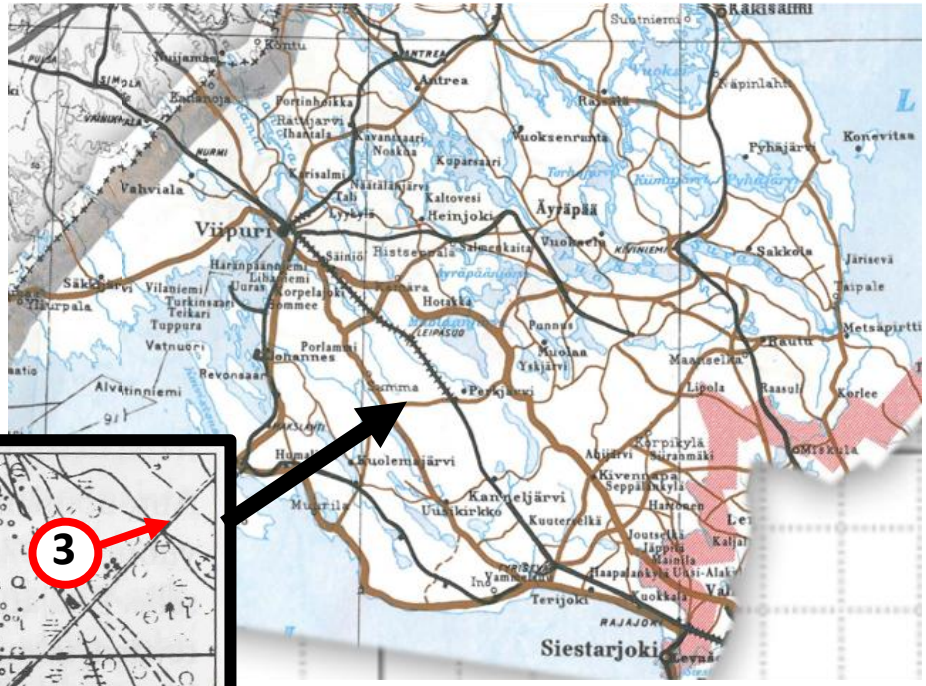
Rovajärven ampumakenttäalueen rakentaminen valtakunnalliseksi harjoitusalueeksi

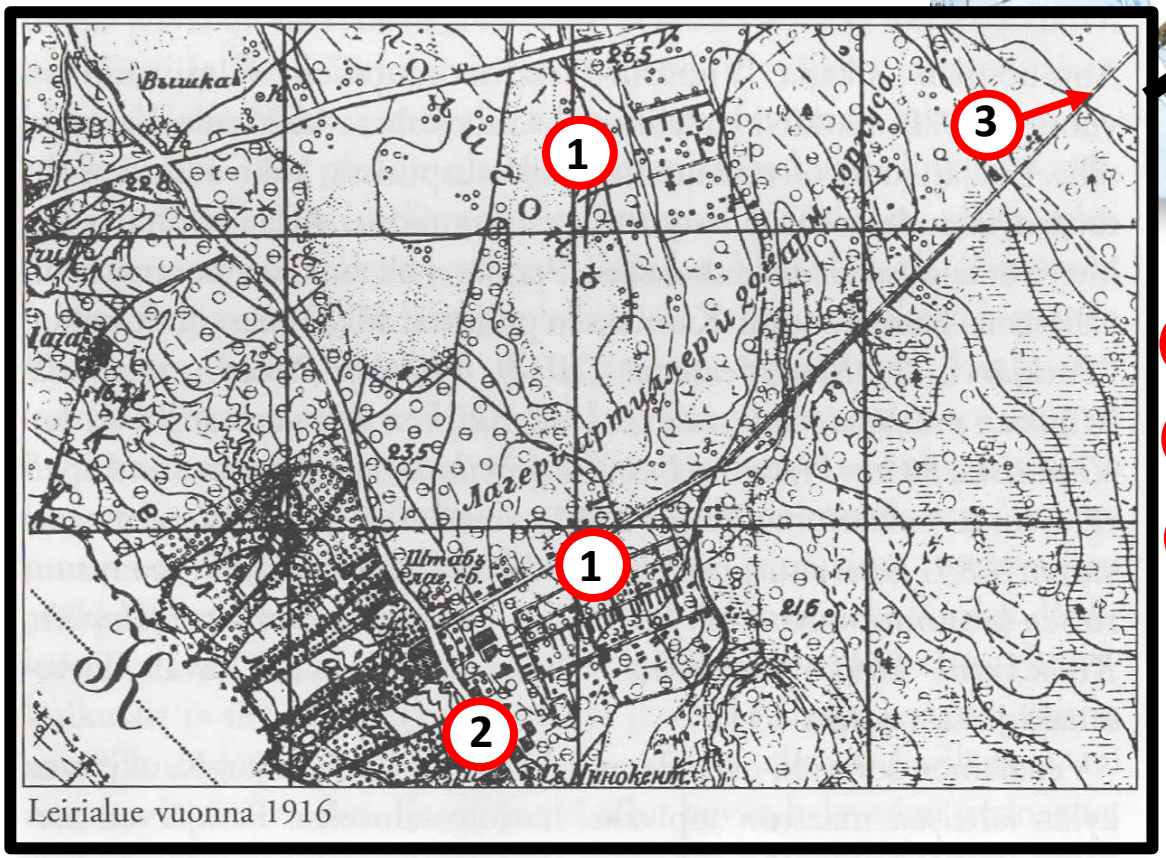
Museo Militaria 26.9.2026

Everstiluutnantti evp. Anssi Vesikallio

Nikolajevskij artilleriskij polygon 1916

- 4831 ha, pakkolunastuksia vuonna 1913
- XXII armeijakunnan kenttätykistön harjoitusalue
- Koeampumarata ja majoitus-parakkeja

Leirialue vuonna 1916

1 **Majoitusalueita**

2 **Kaukjärven kylä**

3 **Vierustan pistoraide 5 km**

Lähde: Paulaharju s.14

Ensimmäinen suomalaisten toteuttama kovapanosammunta Perkjärvellä 29.7.1918

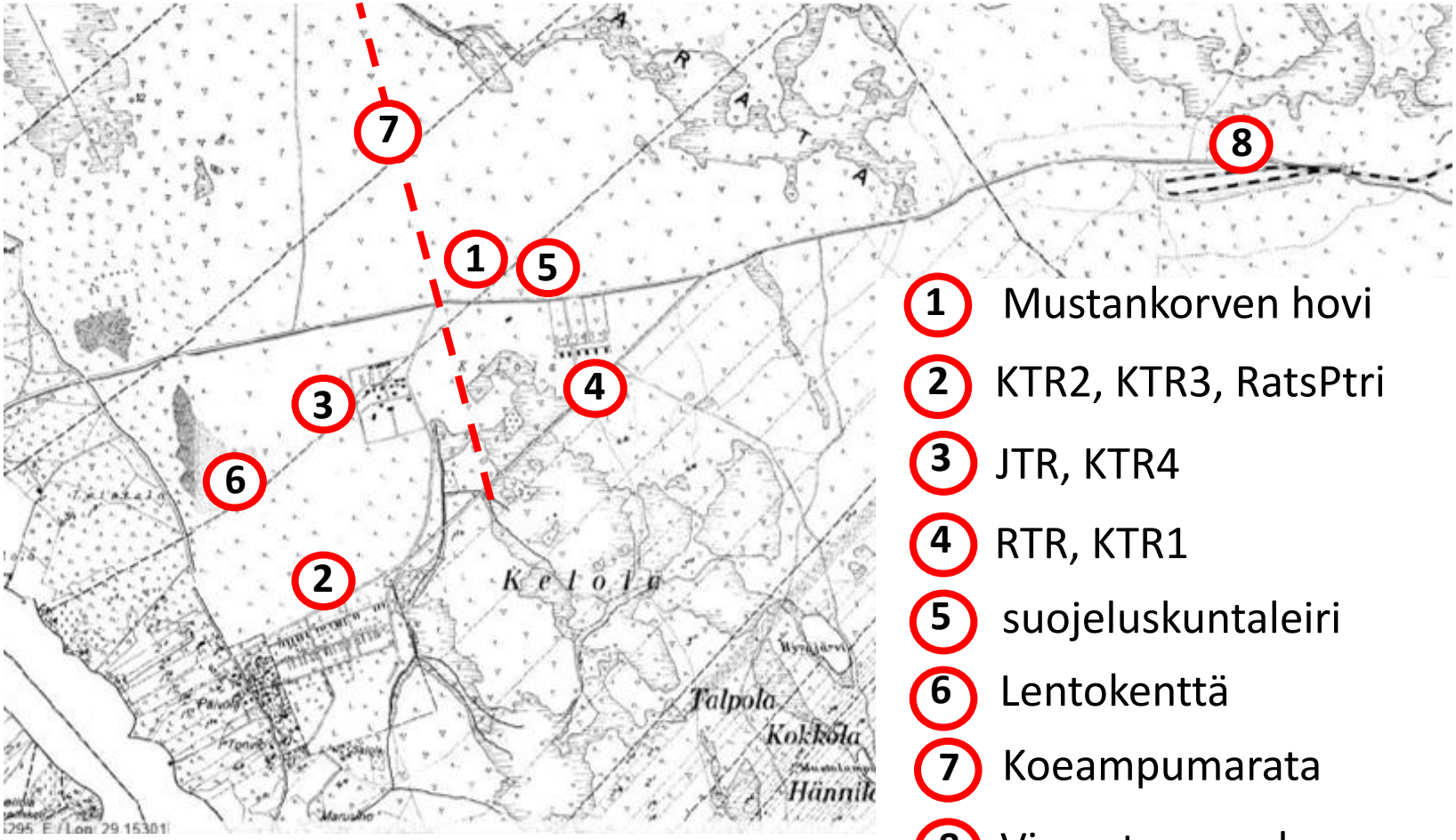
Suomen Tykistökoulun tykistöupseerikokelaskurssi ampui patterilla

Suomen Tykistökoulun Perkjärven koulutusosaston upseerikokelaita tauolla 3.7.1918

Lähde: Paulaharju s.19

Perkjärven leirialue vuonna 1938

1 Mustankorven hovi

2 KTR2, KTR3, RatsPtri

3 JTR, KTR4

4 RTR, KTR1

5 suojeluskuntaleiri

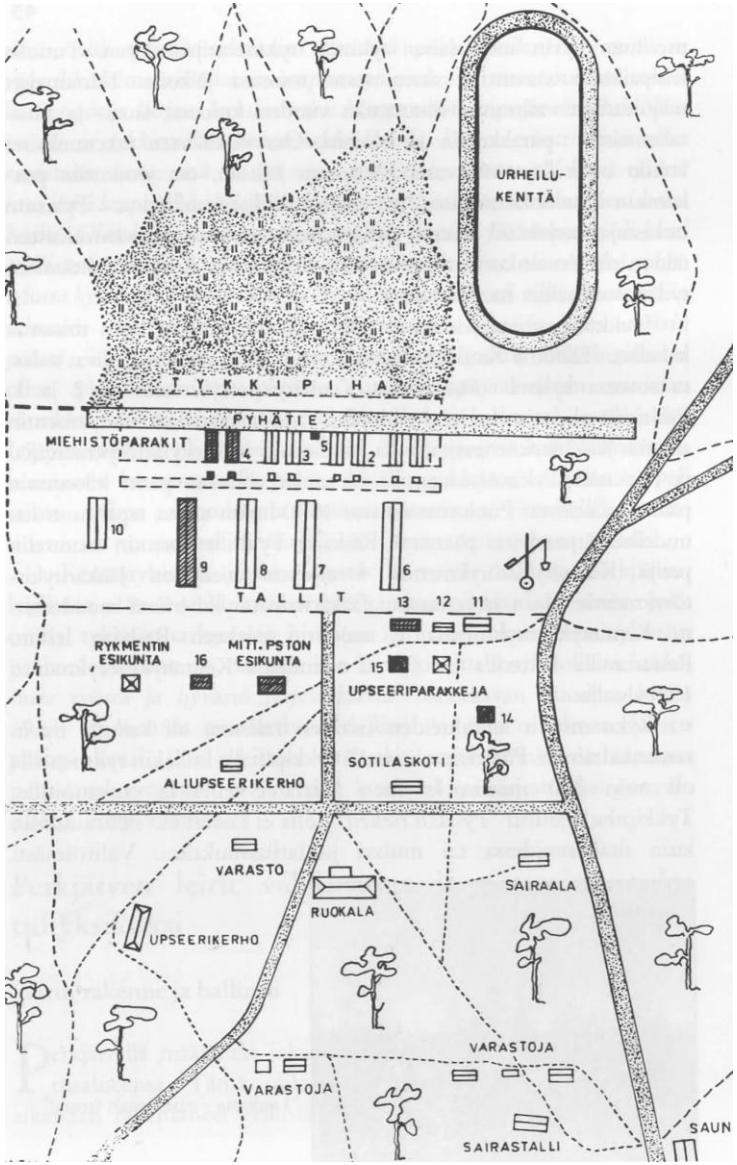
6 Lentokenttä

7 Koeampumarata

8 Vierustan sorakuppa

Lähde: Paulaharju s.106

Jääkäritykistön leirialue

Rykmenttien alueet olivat toistensa kaltaisia ja pohjautuivat venäläisten aikanaan tekemiin rakenteisiin.

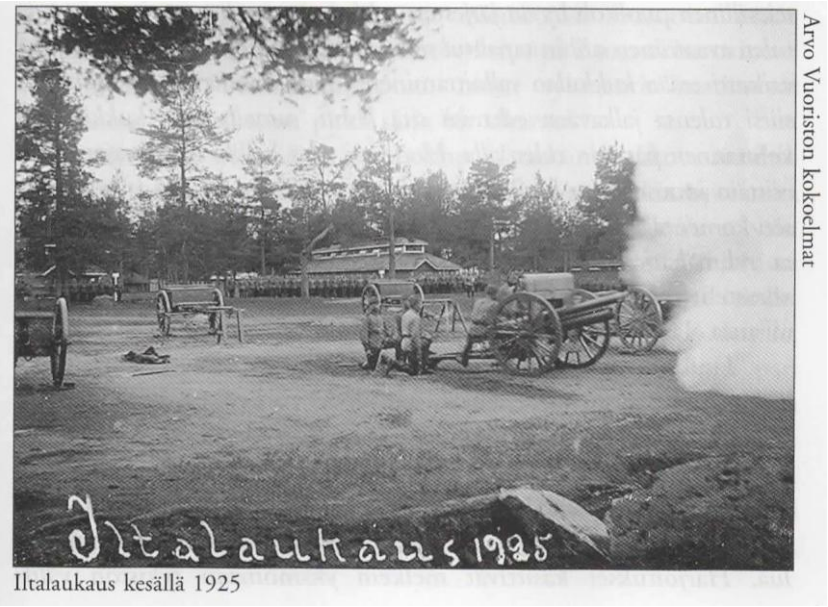
- Tykkipiha
- Pyhätie
- Miehistöparakit
- Tallit
- Esikunnat
- Upseeriparakkeja
- Ruokala
- Varastoja

Vuosien mittaan myös

- Sotilaskoteja
- Upseeri- ja aliupseerikerhoja

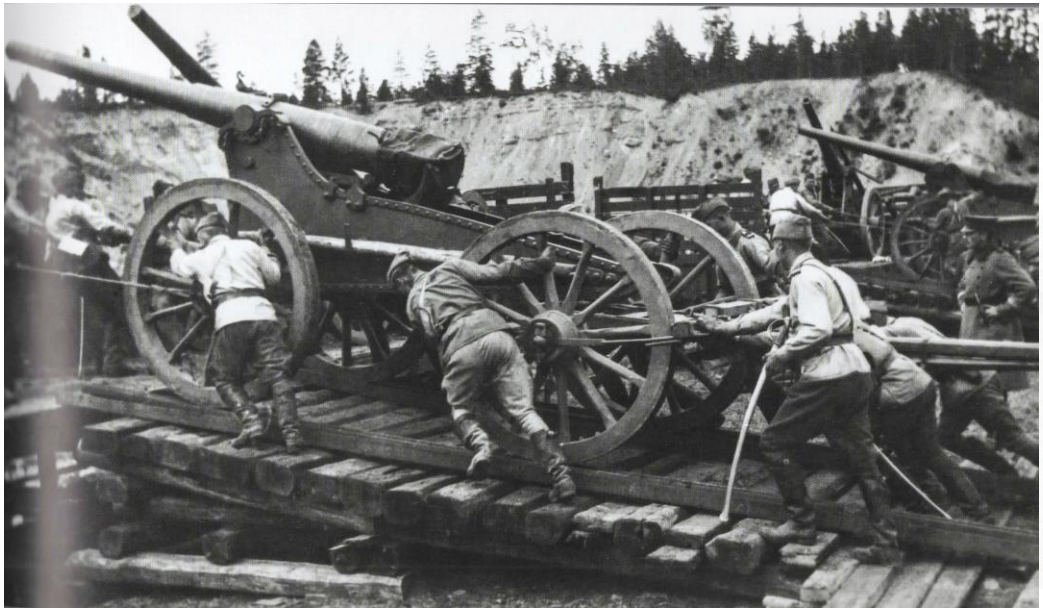
Lähde: Paulaharju s.44

Perkjärven arkea

Iltalaukaus kesällä 1925

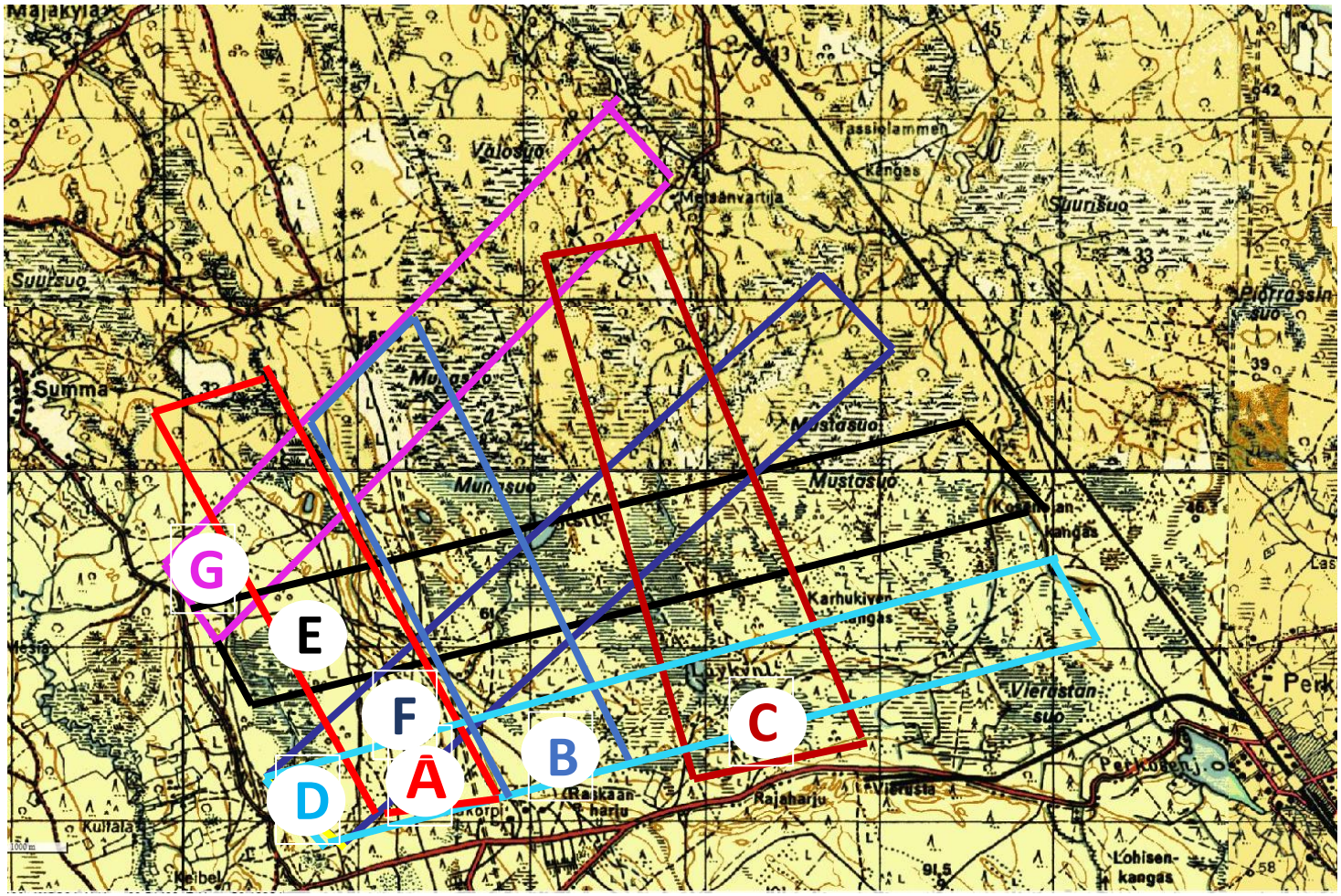

Miehistöparakissa kesällä 1935. Alhaalla oikealla Kauko Laine

Lähde: Paulaharju s.35,60
Tuli-iskuja s.119, Suomen kenttätykistön historia I osa

Ampuma-alueet

Leirialueen pohjoispuolella olivat ampuma-alueet **A**, **B**, **C**, **D**, **E**, **F** ja **G**

Lähde: Paulaharju s.38

Talvisota

- Tykistöä vähän
- **AMPUMATARVIKKEITA VÄHÄN**
- Kalusto kevyttä
- Lyhyt kantama
- Viestikalustoa vähän
- Yhteistoiminta jalkaväen kanssa haki vielä muotojaan

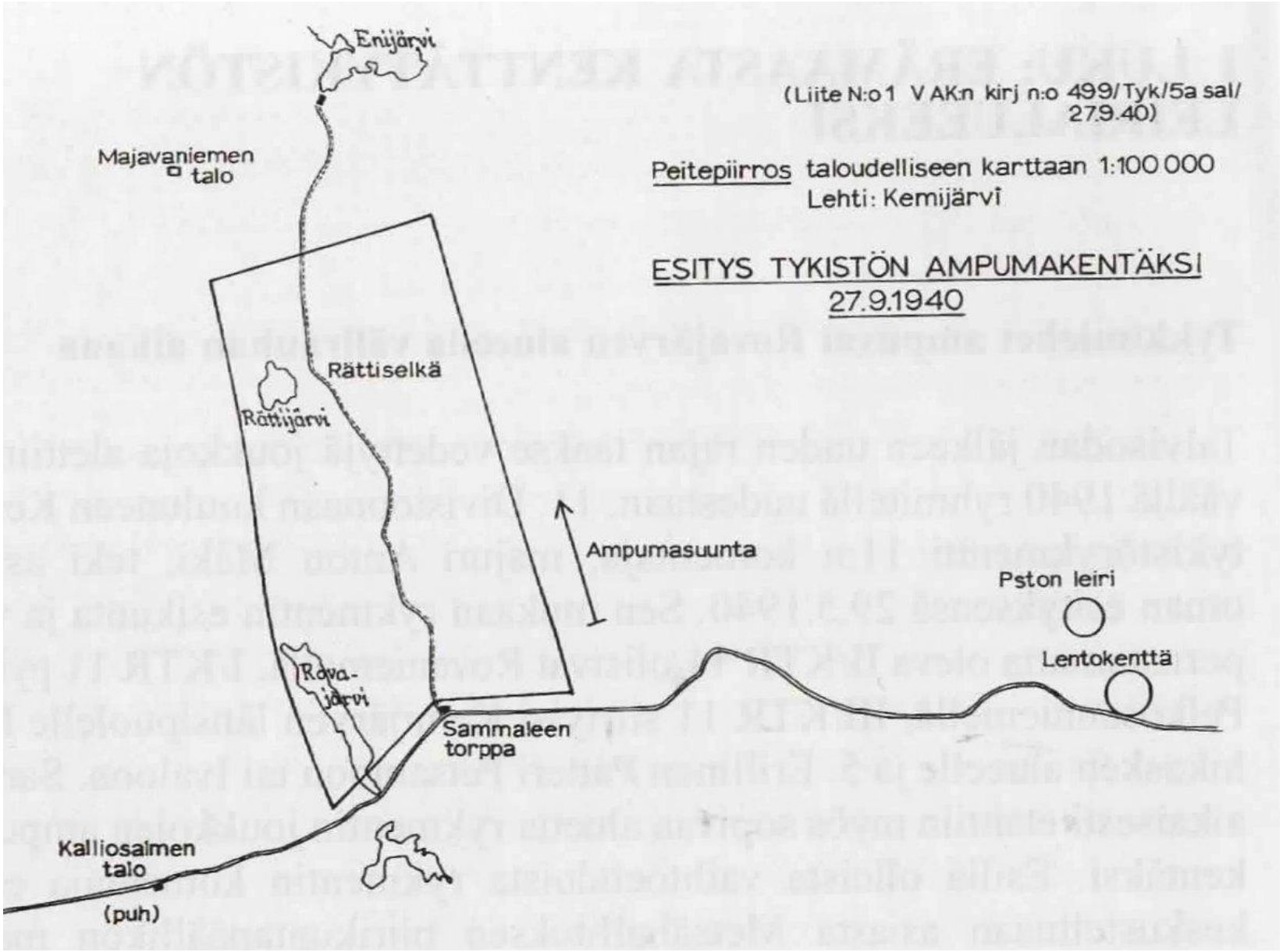
Tulen keskittämisperiaate havaittiin hyväksi

Ampumataidollisesti tykistö pystyi hyvin tukemaan puolustustaistelua, vastaavaan ei kyetty liikkuvassa sodankäynnissä

Kuva: Tuli-iskuja s 233

Kuva 8

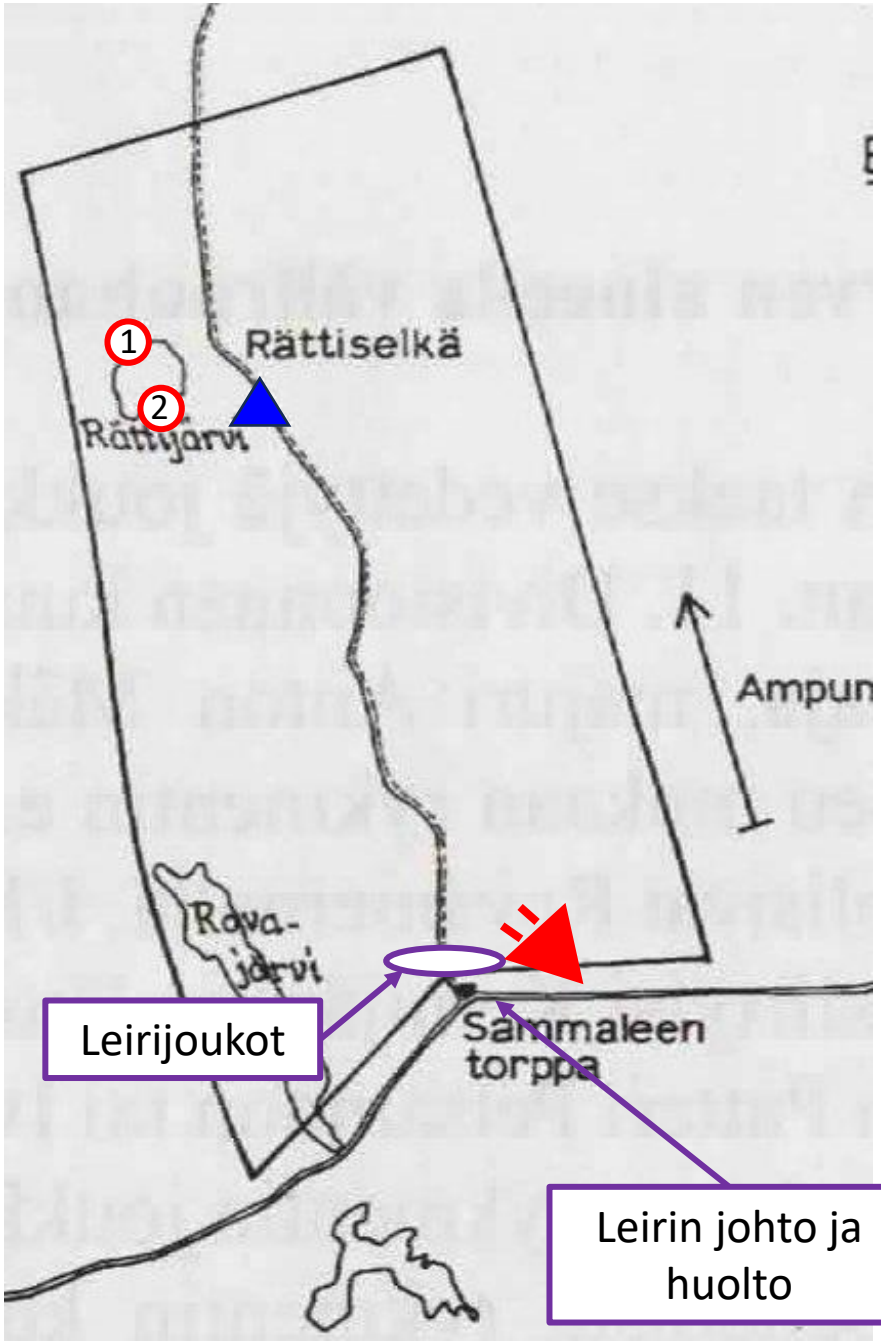
Välirauha

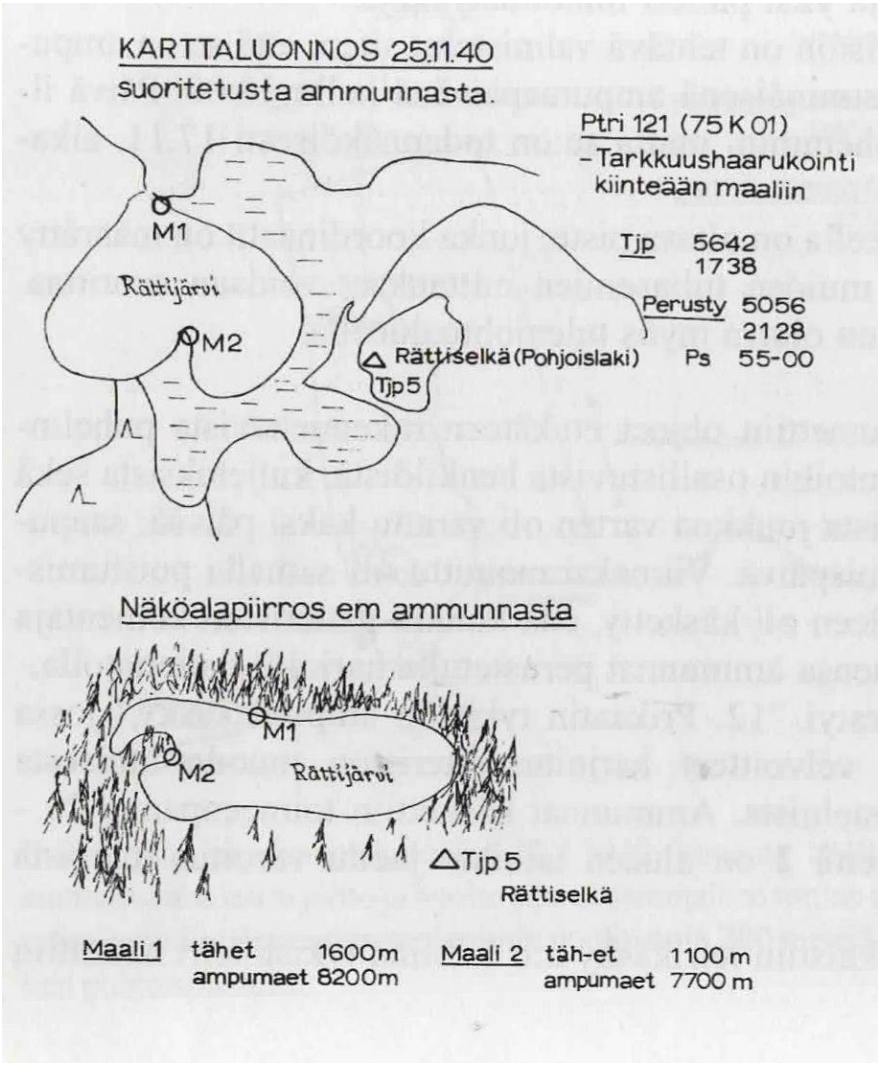

Lähde: Kivimäki s.16

Kuva 9

Ammunta 25.11.1940

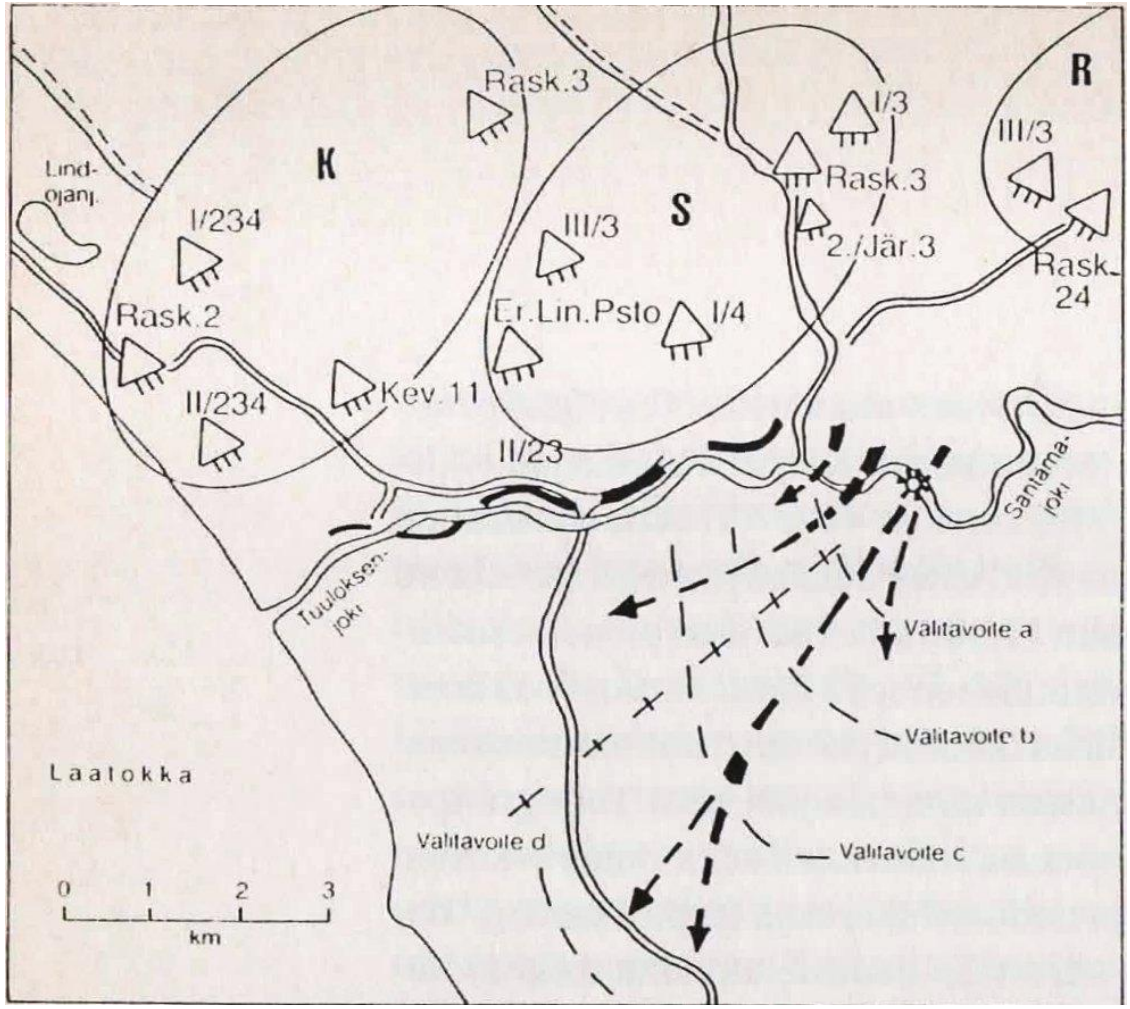

Lähde: Kivimäki s.18

Jatkosota hyökkäysvaihe

- Ennen talvisotaa omaksutut periaatteet käytössä
- Kalusto- ja ampumatarviketilanne mahdollisti tulen keskittämiseen

VI Armeijakunnan tykistön ryhmitys 3.9.1941

Tuulosjoki 4.9.1941

K Tykistöryhmä von Konow
S Tykistöryhmä Somerto
R Tykistöryhmä Rauramo

Yhteensä 12 patteristoa
1 järeä patteri

Tulivalmistelu
- kesto 5 tuntia
- 18 000 laukausta (luvussa ei ole heittimistö eikä saksalaiset patteristot (2))
- murtokohtaan (1 km) viimeisen tunnin aikana 110 tuli-iskua

Kuva: Suomen kenttätykistön historia II osa s. 230

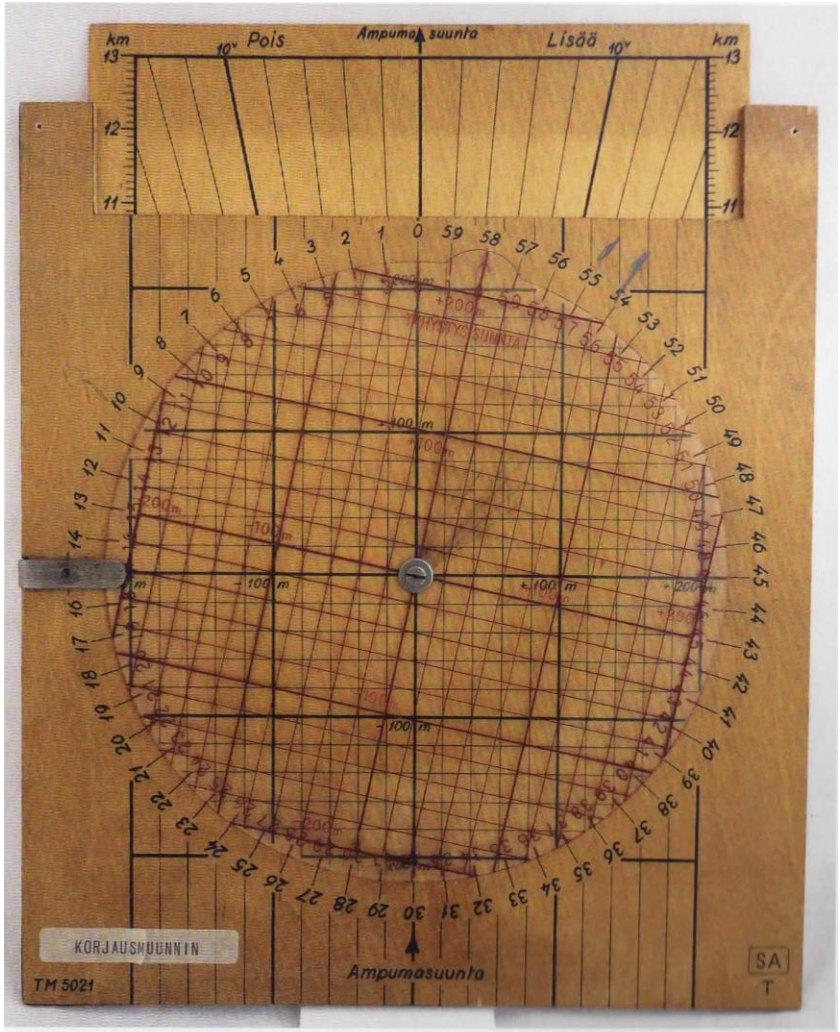
Jatkosota asemasotavaihe

- Vastavalmisteluja ja torjuntoja, sulkumaalit 100-150 metrin etäisyydellä
- Paljon suora-ammuntatehtäviä

Suvi-Kumsassa Tykistön Ampumakoulun opettajana toiminut Majuri **Unto Petäjä** keksi korjausmuuntimen

Kenraali Nenonen:
”Tuskin millään muulla välineellä on ollut niin laajalti ja syvälti vaikutusta tulen järjestelyyn kuin tällä”

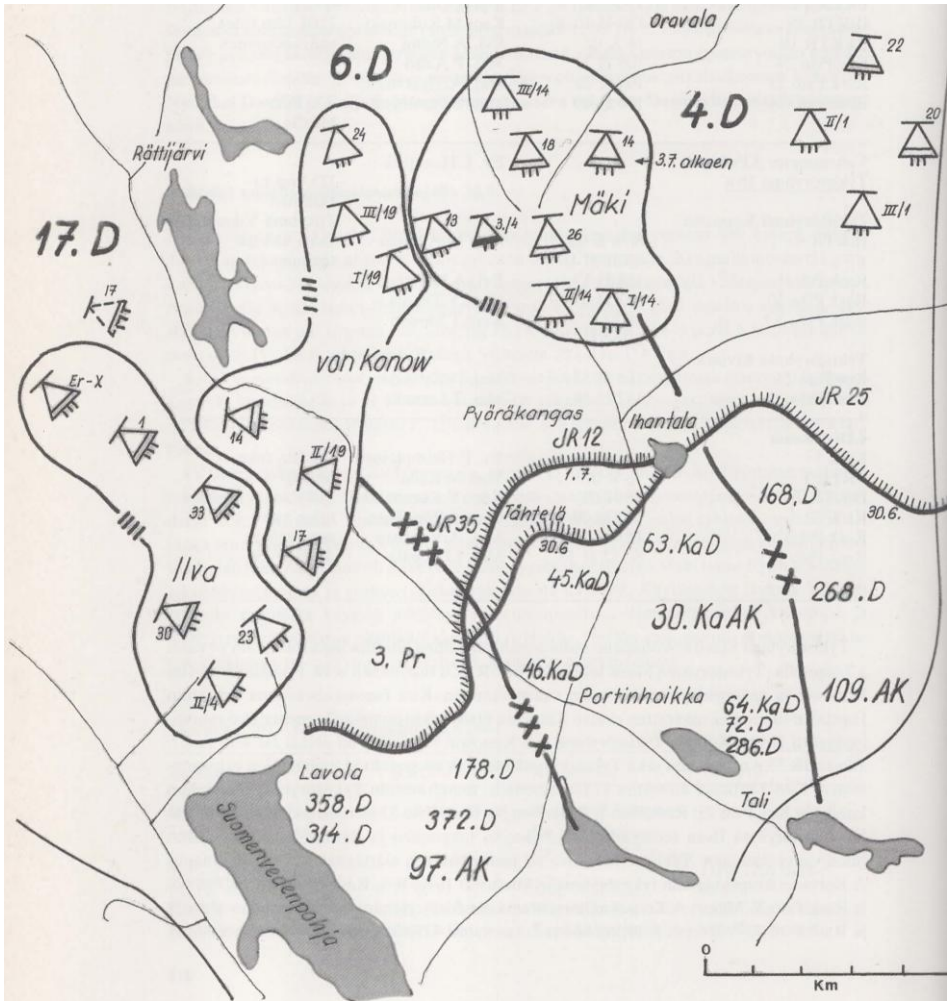

Korjausmuuntimen keksi ja kehitti majuri Unto Petäjä (kuva Samuel Fabrin/Museo militaria).

Jatkosota kesän 1944 torjuntataistelut

- Vihollisella murskaava ylivoima, pääasema murtui, Viipuri menetettiin
- Vihollinen torjuttiin Tienhaaran – Talin-Ihantalan –Vuosalmen – Ilomantsin tasalla

Tykistön ryhmitys 30.6.-3.7.1944

Tali-Ihantala 30.6.-7.7.1944

Teoreettisesti oli mahdollista keskittää Ihantalan lohkolle 21 patteriston ja yhden järeän patterin tuli.

30.6. klo 11.40 keskitettiin 14 patteriston tuli Ihantalan eteläpuolelle.

- usean tuliyksikön tulen keskittäminen sujui hyvin
- tulenjohtoyhteydet radioilla
- tulenavausnopeus noin 3-4 minuuttia
- tulen keskittäminen 10 minuuttia
- yhteistoiminta tulenjohdon ja jalkaväen välillä toimi hyvin

Kuva: Suomen kenttätykistön historia II osa s. 412

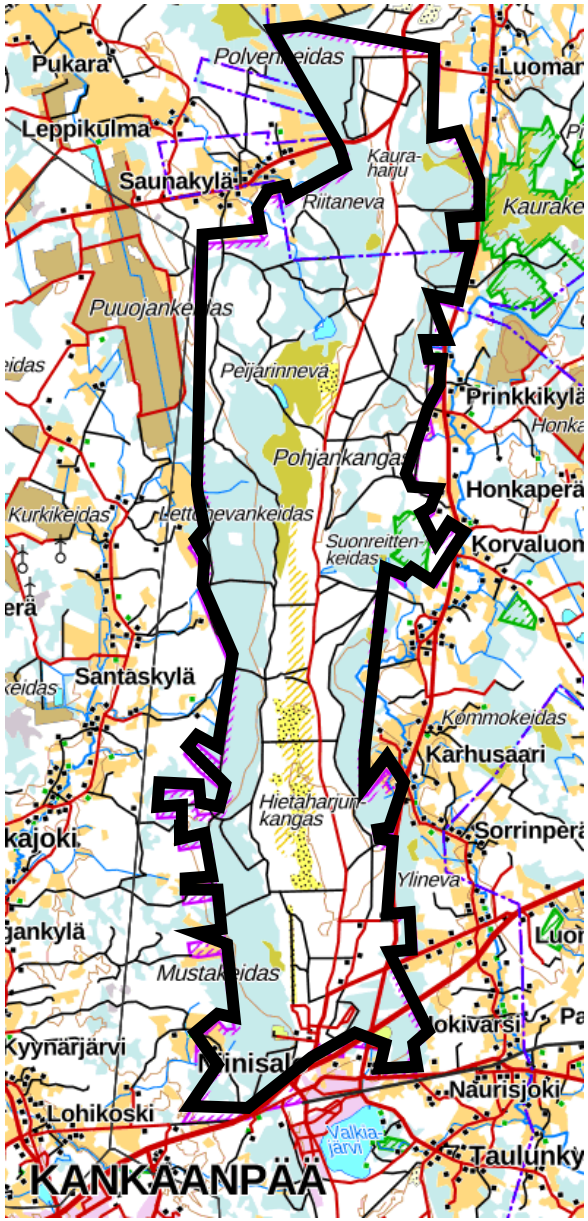
Niinisalon ampumaleiri 1945-1948

- Kesäleirit 1945-1948
- Talvileirit 1948-1957
- Syysleiri 1948

- Kapea ja ahdas
- Harjoitukset jouduttiin porrastamaan, vain kaksi patteristoa kentällä samaan aikaan

- Vuoden 1947 leirillä varomääräykset käyttöön

Kenraalimajuri Poppius:
”Ellei Niinisaloa laajempaa ampuma-aluetta saada pian, tulee kenttätykistön koulutus suuresti kärsimään.”

Rovajärvi

Tiedustelumatka Rovajärvelle 22.-26-9-1948

- Alue todettiin sopivaksi
- Neuvottelut Metsähallituksen kanssa
- **30.5.1949 sopimus Rovajärven alueesta Puolustusministeriön ja Metsähallituksen kesken**
  - Alue käsitti 100 000 hehtaaria
  - Sovittiin, että aluksi tykistö käyttää vain alueen eteläosaa. Hakkuiden edistyessä tykistö saisi myös loppuosan käyttöönsä.

Poliittinen sivujuonne:

Näytös ulkomaiden sotilasasiamiehille: Ei kielteisiä kommentteja

→ Rovajärvestä kenttätykistön pääharjoituskenttä

Rovajärven leirialueen käytön suunnittelukomitea 22.6.1949

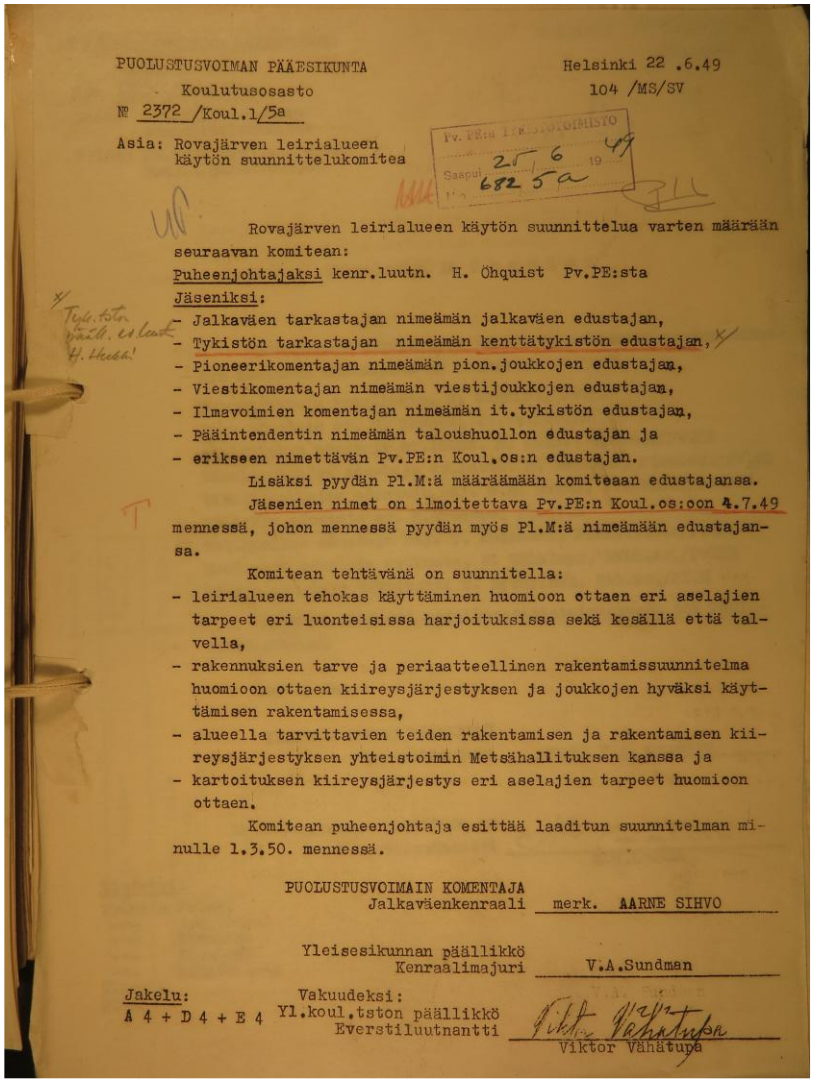
Johtaja: kenraaliluutnantti Öhqvist

Jäsenet: edustus jalkaväestä, kenttätykistöstä, pioneerijoukoista, viestijoukoista, taloushuollosta, koulutusosastosta ja Puolustusministeriöstä

Komitean tehtävänä oli suunnitella:

- Leirialueen tehokas käyttäminen kesällä ja talvella
- Rakennuksien tarve ja periaatteellinen rakentamissuunnitelma ja joukkojen hyväksi käyttäminen rakentamisessa
- Teiden rakentaminen ja rakentamisen kiireysjärjestys
- Kartoituksen kiireysjärjestys

Komitean tuli esittää suunnitelmansa Puolustusvoimien komentajalle 1.3.1950 mennessä.

PUOLUSTUSVOIMAN PÄÄESIKUNTA
Koulutusosasto
№ 2372 /Koul.1/5a

Helsinki 22 .6.49
104 /MS/SV

Asia: Rovajärven leirialueen käytön suunnittelukomitea

Rovajärven leirialueen käytön suunnittelua varten määrään seuraavan komitean:

Puheenjohtajaksi kenr.luutn. H. Öhquist Pv.PE:sta

Jäseniksi:
- Jalkaväen tarkastajan nimeämän jalkaväen edustajan,
- Tykistön tarkastajan nimeämän kenttätykistön edustajan,
- Pioneerikomentajan nimeämän pion.joukkojen edustajan,
- Viestikomentajan nimeämän viestijoukkojen edustajan,
- Ilmavoimien komentajan nimeämän it.tykistön edustajan,
- Pääintendentin nimeämän taloushuollon edustajan ja
- erikseen nimettävän Pv.PE:n Koul.os:n edustajan.

Lisäksi pyydän Pl.M:ä määräämään komiteaan edustajansa. Jäsenien nimet on ilmoitettava Pv.PE:n Koul.os:oon 4.7.49 mennessä, johon mennessä pyydän myös Pl.M:ä nimeämään edustajansa.

Komitean tehtävänä on suunnitella:
- leirialueen tehokas käyttäminen huomioon ottaen eri aselajien tarpeet eri luonteisissa harjoituksissa sekä kesällä että talvella,
- rakennuksien tarve ja periaatteellinen rakentamissuunnitelma huomioon ottaen kiireysjärjestyksen ja joukkojen hyväksi käyttämisen rakentamisessa,
- alueella tarvittavien teiden rakentamisen ja rakentamisen kiireysjärjestyksen yhteistoimin Metsähallituksen kanssa ja
- kartoituksen kiireysjärjestys eri aselajien tarpeet huomioon ottaen.

Komitean puheenjohtaja esittää laaditun suunnitelman minulle 1.3.50. mennessä.

PUOLUSTUSVOIMAIN KOMENTAJA
Jalkaväenkenraali merk. AARNE SIHVO

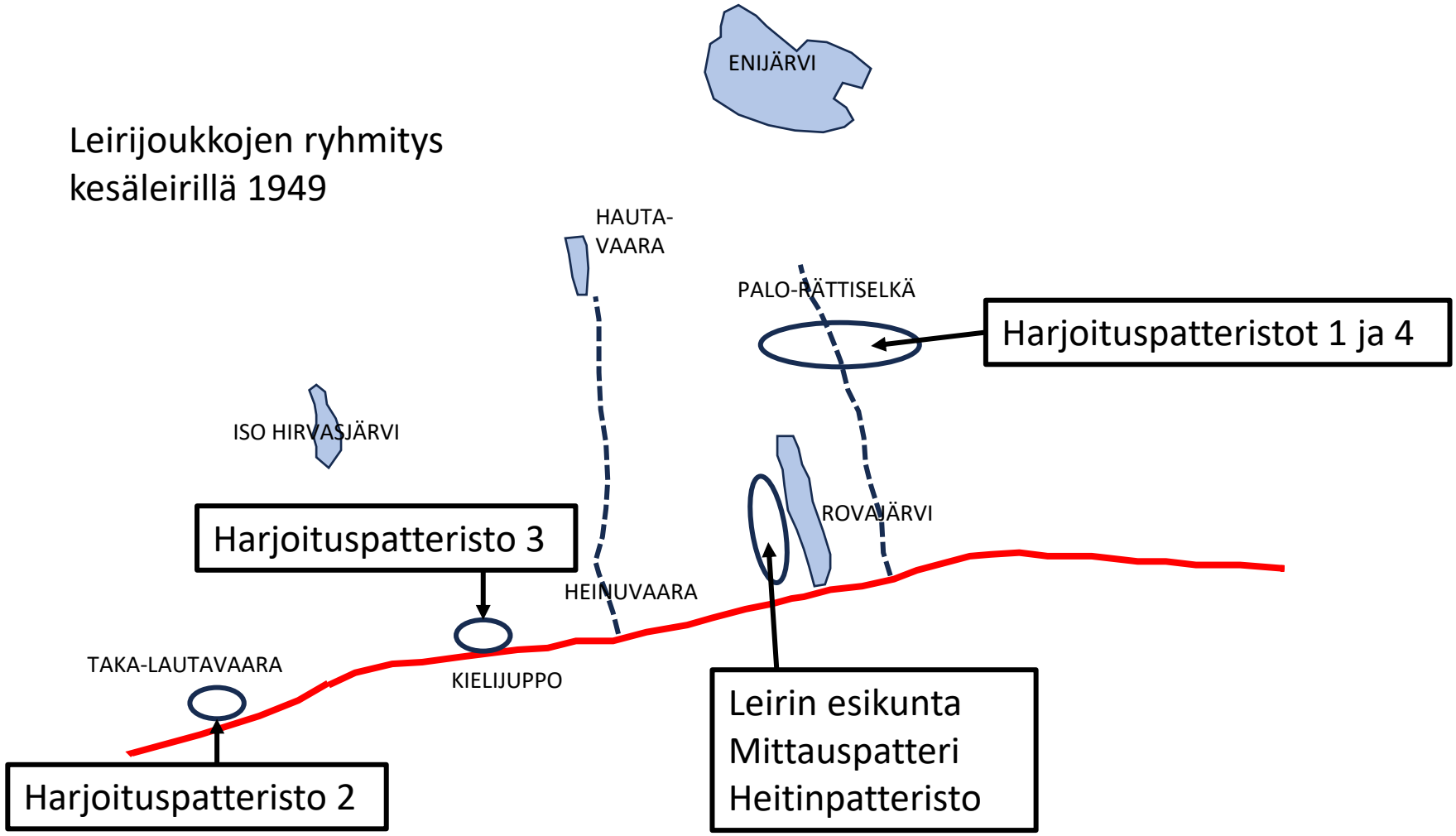
Yleisesikunnan päällikkö
Kenraalimajuri V.A.Sundman

Jakelu: A 4 + D 4 + E 4

Vakuudeksi:
Yl.koul.tston päällikkö
Everstiluutnantti Viktor Vähätupa

Rovajärven leirialueen rakentaminen

Vuoden 1949 kesäleiristä alkoi Rovajärven ampumakentän rakentaminen jokaisen kesäleirin yhteydessä.

Lähde: Kivimäki s. 25

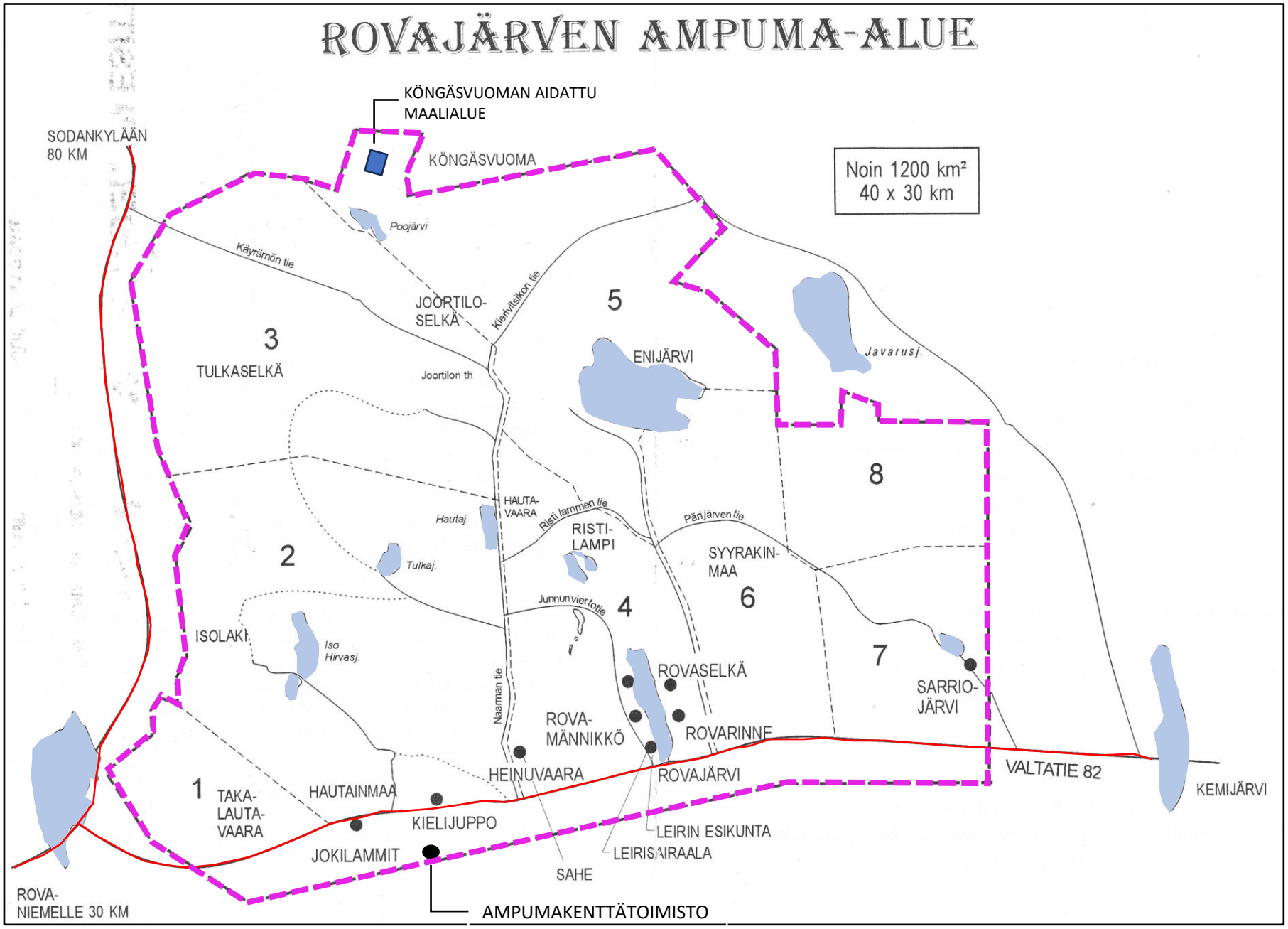

Kesällä 1954 pidettiin Rovajärvellä kolmas rakennusleiri.

Kuva 18

ROVAJÄRVEN AMPUMA-ALUE
KÖNGÄSVUOMAN AIDATTU MAALIALUE
SODANKYLÄÄN 80 KM
KÖNGÄSVUOMA
Noin 1200 km²
40 x 30 km
Poojärvi
Käyrämön tie
JOORTILO-SELKÄ
Kiemvitsikon tie
5
3
TULKASELKÄ
Joortilon th
ENIJÄRVI
Javarusj.
8
HAUTA-VAARA
Hautaj.
Ristilammen tie
Pärjärven tie
RISTI-LAMPI
2
Tulkaj.
SYYRAKIN-MAA
6
Junnunviertotie
4
ISOLAKI
Iso Hirvasj.
7
ROVASELKÄ
SARRIO-JÄRVI
Naarman tie
ROVA-MÄNNIKKÖ
ROVARINNE
VALTATIE 82
KEMIJÄRVI
1
TAKA-LAUTA-VAARA
HAUTAINMAA
HEINUVAARA
ROVAJÄRVI
KIELIJUPPO
LEIRIN ESIKUNTA
JOKILAMMIT
LEIRISAIRAALA
SAHE
ROVA-NIEMELLE 30 KM
AMPUMAKENTTÄTOIMISTO